

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
08 лютого 2021 року N 224

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
18 лютого 2021 р. за N 209/35831

ВИМОГИ

до благополуччя свиней під час їх утримання

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ці Вимоги встановлюють мінімальні вимоги до умов утримання свиней, включаючи відгодівлю і догляд за ними.
2. Ці Вимоги застосовують до свиней, яких утримують із метою розведення, вирощування та отримання продуктів тваринного походження.
3. Ці Вимоги не застосовують до дрібних господарств (потужностей), що утримують менш як 15 свиней.
4. Власник і утримувач свиней, повинні, крім цих Вимог, дотримуватися Загальних вимог до благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання, затверджених [наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 08 лютого 2021 року N 224](#).
5. У цих Вимогах наведені нижче терміни вживають у такому значенні:
 - 1) власник свиней - фізична або юридична особа, якій належать свині;
 - 2) господарство (потужність) - споруди або комплекс споруд, приміщення, будівлі або окремі ділянки, де утримують свиней;
 - 3) кнур - дорослий некастрований самець свині;
 - 4) лактуюча свиноматка - самка свині в період між опоросом і відлученням поросят;
 - 5) підстилка - будь-який розсипчастий (пухкий) матеріал, що дає можливість свиням задовольнити власні етологічні потреби;
 - 6) порося - свиня в період від народження до відлучення від свиноматки;
 - 7) ремонтна свинка - самка свині, що досягла статевої зрілості, але ще не опоросилася;
 - 8) свині - ссавці родини *Suidae* будь-якого віку, яких утримують з метою розведення або відгодівлі;

- 9) свиноматка - самка свині після першого опоросу;
- 10) свиня на відгодівлі - свиня в період від 10 тижнів після народження до забою або осіменіння;
- 11) свиня на дорощуванні - свиня в період від відлучення до досягнення віку 10 тижнів;
- 12) утримувач свиней - фізична або юридична особа, яка відповідає за утримання свиней на підставі посадових обов'язків, договору або за законом, на постійній або тимчасовій основі;
- 13) холоста свиноматка - самка свині в період між відлученням поросят і наступною поросністю.

Інші терміни вживають у значеннях, наведених у [Законах України "Про ветеринарну медицину"](#), ["Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин"](#), ["Про безпеку та гігієну кормів"](#).

II. ВИМОГИ ДО БЛАГОПОЛУЧЧЯ СВИНЕЙ

1. Приміщення для свиней мають бути спроектовані і побудовані у спосіб, що забезпечує свиням:

- 1) доступ до фізично і термічно комфортної, належним чином дренажованої і чистої зони відпочинку (лігва), що дає можливість всім свиням лежати одночасно;
- 2) можливість відпочивати і вставати;
- 3) можливість бачити інших свиней.

За один тиждень до очікуваного опоросу і під час опоросу допускається утримання свиноматок і ремонтних свинок поза полем зору інших свиней.

2. Загальна площа підлоги для безперешкодного пересування, доступна кожній свині на дорощуванні або свині на відгодівлі, яких утримують у групі, крім ремонтних свинок після осіменіння і свиноматок, має становити такі мінімальні значення:

- 1) живою масою не більш як 10 кг - 0,15 м²;
- 2) живою масою понад 10 кг, але менш як 20 кг - 0,20 м²;
- 3) живою масою понад 20 кг, але менш як 30 кг - 0,30 м²;
- 4) живою масою понад 30 кг, але менш як 50 кг - 0,40 м²;
- 5) живою масою понад 50 кг, але менш як 85 кг - 0,55 м²;
- 6) живою масою понад 85 кг, але менш як 110 кг - 0,65 м²;
- 7) живою масою понад 110 кг - 1,00 м².

Вимоги цього пункту не застосовують до господарств (потужностей), в яких утримують менш як 10 свиноматок.

3. У випадку утримання свиней у групах, загальна площа підлоги для їх безперешкодного пересування має становити не менш як $1,64 \text{ м}^2$ для кожної ремонтної свинки після осіменіння і не менш як $2,25 \text{ м}^2$ для кожної свиноматки.

Якщо ремонтних свинок після осіменіння і свиноматок утримують у групах кількістю менш як шість голів, площа підлоги для їх безперешкодного пересування, зазначена в абзаці першому цього пункту, має бути збільшена на 10 %.

Якщо ремонтних свинок після осіменіння і свиноматок утримують у групах по 40 голів і більше, площа підлоги для їх безперешкодного пересування, зазначена в абзаці першому цього пункту, може бути зменшена на 10 %.

4. Поверхня підлоги має бути рівною, але не слизькою, щоб запобігти травмуванню свиней. Підлога має бути спроектована, побудована і підтримуватися в такий спосіб, щоб не завдавати травм або страждань свиням. Підлога має відповідати розміру і масі свиней та, за відсутності підстилки, утворювати жорстку, рівну і стійку поверхню.

5. Поверхня підлоги має відповідати таким вимогам:

1) частина від загальної площі підлоги, зазначеної в пункті 2 цього розділу, що становить не менш як $0,95 \text{ м}^2$ для ремонтної свинки після осіменіння і не менш як $1,3 \text{ м}^2$ для поросної свиноматки, повинна мати суцільне тверде покриття (монолітну бетонну підлогу), при цьому отвори дренажної системи повинні займати не більш як 15 % загальної площі підлоги;

2) у випадку використання щілинної (решітчастої) бетонної підлоги для свиней, що утримуються у групах:

а) максимальна ширина отворів має становити:

11 мм для поросят;

14 мм для свиней на дорощуванні;

18 мм для свиней на відгодівлі;

20 мм для ремонтних свинок після осіменіння і свиноматок;

б) мінімальна ширина планки між отворами має становити:

50 мм для поросят і свиней на дорощуванні;

80 мм для свиней на відгодівлі, ремонтних свинок після осіменіння і свиноматок.

6. Свині в місцях утримання повинні мати постійний доступ до матеріалів, що дають їм можливість реалізувати природну поведінку та не завдають шкоди здоров'ю - до сіна, соломи, деревини, тирси, грибного компосту, торфу або їх суміші.

7. Рівень безперервного шуму у приміщеннях, в яких утримують свиней, не повинен перевищувати 85 дБА. Слід уникати постійного або раптового шуму.

8. Інтенсивність освітлення у приміщеннях, в яких утримують свиней, має становити не менш як 40 лк протягом не менш як 8 годин на добу.

9. Утримання свиноматок і ремонтних свинок на прив'язі заборонено.

10. Свиноматок і ремонтних свинок утримують у групах починаючи з четвертого тижня після осіменіння і до початку останнього тижня перед очікуваним опоросом.

Довжина загону, в якому утримують групу свиноматок і ремонтних свинок, має бути не менш як 2,8 м.

Довжина загону, в якому утримують групу в кількості менш як шість голів, має бути не менш як 2,4 м.

Вимоги цього пункту не застосовують до господарств (потужностей), в яких утримується менш як 10 свиноматок.

11. У господарствах (потужностях), в яких утримують менш як 10 свиноматок, ремонтних свинок і свиноматок, дозволено утримувати індивідуально, починаючи з четвертого тижня після осіменіння і до початку останнього тижня перед очікуваним опоросом, за умови, що вони можуть вільно рухатися у станках.

12. Свиней, яких мають утримувати у групах, але які є особливо агресивними або зазнали агресії від інших свиней, хворих або травмованих свиней дозволено тимчасово утримувати в індивідуальних станках. У таких випадках розмір індивідуальних станків має дозволяти свиням вільно рухатися, якщо це не суперечить рекомендаціям лікаря ветеринарної медицини.

13. Свиней годують не менш як один раз на добу з урахуванням їхнього віку і фізіологічного стану. Якщо свиней годують групами, проте не за допомогою автоматичних систем, що дають можливість годувати кожну тварину індивідуально, кожна свиня повинна мати доступ до корму одночасно з іншими свинями у групі.

14. Свиноматок і ремонтних свинок, яких утримують у групах, годують за допомогою систем, що гарантують наявність достатньої кількості корму для кожної тварини, навіть за наявності конкуренції.

15. Холостих свиноматок і ремонтних свинок забезпечують достатньою кількістю грубого корму або корму з високим вмістом клітковини з урахуванням їх природньої потреби жувати.

16. Свиням віком понад два тижні забезпечують постійний доступ до достатньої кількості свіжої води.

17. Свиням заборонено здійснювати будь-які маніпуляції, що призводять до пошкодження або втрати чутливої частини тіла, або зміни кісткової структури, за винятком:

рівномірного зменшення кутніх зубів поросяткам до семиденного віку шляхом спилування або скушування так, щоб їх поверхня залишалась непошкодженою і гладкою;

зменшення довжини ікл кнурів для запобігання травмуванню інших свиней або з міркувань безпеки;

обрізання частини хвоста;

кастрації самців свиней в інший спосіб, крім розриву тканин;

кільцювання носа за вільно-вигульної системи утримання свиней.

Зменшення кутніх зубів і обрізання хвостів здійснюють лише за наявності видимих уражень сосків свиноматок, хвостів або вух інших свиней. Перед здійсненням зазначених процедур необхідно вжити інших заходів з метою запобігання відкушуванню хвостів та іншим проявам агресії, з урахуванням середовища і щільності поголів'я свиней. З цієї причини неадекватні умови середовища або системи управління необхідно змінити.

18. Свиням дозволено здійснювати маніпуляції, що мають терапевтичний або діагностичний характер, або які здійснюють з метою ідентифікації свиней відповідно до вимог законодавства України.

19. Зазначені в пунктах 17 і 18 цього розділу маніпуляції здійснює виключно лікар ветеринарної медицини або спеціально навчена особа, яка має досвід застосування відповідних методів із використанням належних засобів та в належних гігієнічних умовах.

Кастрацію або обрізання хвостів у свиней починаючи із сьомого дня після народження здійснює виключно лікар ветеринарної медицини із використанням засобів анестезії і додаткових засобів для тривалого знеболювання.

20. Власник свиней зобов'язаний переконатися, що кожен утримувач пройшов навчання з питань благополуччя свиней.

21. Ввезення свиней в Україну з інших країн дозволяється у супроводі документа, виданого компетентним органом відповідної країни, що засвідчує рівнозначність лікування свиней в такій країні лікуванню, яке надається свиням походженням з України.

III. ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ СВИНЕЙ

1. Станки для кнурів проектують, будують і розміщують так, щоб кнур мав можливість повертатися, чути, нюхати і бачити інших свиней. Площа підлоги для безперешкодного пересування одного дорослого кнура має становити не менш як 6 м².

2. Якщо станки також використовують для природного осіменіння, площа підлоги, доступна для одного дорослого кнура, має становити не менш як 10 м², а станок має бути без жодних перешкод.

3. У випадку утримання порослих свиноматок і ремонтних свинок у групах мають вживатися заходи для зменшення агресії.

4. Поросні свиноматки і ремонтні свинки, у разі потреби, проходять діагностичні дослідження, а також лікування від екто- та ендопаразитів. Порослих свиноматок і ремонтних свинок, яких розміщують у станках для опоросу, ретельно очищують.

5. За тиждень до очікуваного опоросу свиноматок і ремонтних свинок забезпечують підстилкою в достатній кількості, крім випадків, коли це є технологічно неможливим з огляду на використовувану систему гноєвидалення.
6. З метою полегшення природного опоросу або опоросу з рододопомогою позаду свиноматки або ремонтної свинки має бути вільний простір.
7. Станки для опоросу, в яких свиноматок утримують вільно, мають бути оснащені спеціальними засобами захисту поросят, наприклад, захисними перегородками та/або дугами.
8. Частина підлоги станка, достатня для того, щоб поросята могли одночасно відпочивати разом, має бути твердою або застеленою килимком, соломною або будь-яким іншим відповідним матеріалом.
9. Поросята повинні мати достатньо місця в боксах для опоросу, щоб без труднощів смоктати молоко матері.
10. Поросят відлучають від свиноматки не раніше як через 28 днів після народження, крім випадків, коли це може мати негативний вплив на здоров'я і благополуччя свиноматки та/або поросят.
11. Поросят дозволено відлучати від свиноматки до семи днів раніше строку, зазначеного в пункті 10 цього розділу, за умови, що поросят, з метою зменшення ризиків передачі їм хвороб, переміщують в окреме спеціальне приміщення, яке ретельно очищують і дезінфікують перед введенням нової групи, і яке є відокремленим від приміщень, в яких утримують свиноматок.
12. У випадку утримання свиней на дорощуванні і свиней на відгодівлі у групах вживають заходів з метою запобігання бійкам, які виходять за межі звичайної поведінки.
13. Свиней на дорощуванні і свиней на відгодівлі утримують у групах та уникають змішування наскільки це можливо. Незнайомих між собою свиней змішують в якомога ранньому віці, бажано перед відлученням або не пізніше одного тижня після відлучення. Свиням, яких змішують, забезпечують достатні можливості для порятунку і переховування від інших свиней.
14. У випадку появи ознак бійок, необхідно негайно розслідувати та з'ясувати їх причини, а також вживати відповідних заходів, зокрема, забезпечувати свиней на дорощуванні і свиней на відгодівлі достатньою кількістю соломи, якщо це можливо, або іншими матеріалами для реалізації ними природної поведінки. Свиней, яким загрожує агресія, або особливо агресивних свиней утримують окремо від групи.
15. Заспокійливі лікарські засоби застосовують з метою полегшення змішування свиней за виняткових обставин і лише після консультації з лікарем ветеринарної медицини.

**Заступник директора директорату
державної політики у сфері санітарних
та фітосанітарних заходів - начальник
головного управління з питань підакцизної
продукції та органічного виробництва**

Людмила ХОМІЧАК